O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O‘RTA MAXSUS TA’LIM VAZIRLIGI

ALISHER NAVOIY NOMIDAGI
TOSHKENT DAVLAT O‘ZBEK TILI VA ADABIYOTI UNIVERSITETI

“TASDIQLAYMAN”
Alisher Navoiy nomidagi
Toshkent davlat o‘zbek tili va
adabiyoti universiteti rektori
_____Sh.Sirojiddinov
2021 yil “____” _____

60230900 – Folklorshunoslik va shevashunoslik bakalavriat ta’lim yo‘nalishining fanlar kesimida kasbiy kompetensiyalari

JADVALI

T/r	Fan nomi	Fan kodi*	Fan qaysi kursda o‘qitilishi	Fan yordamida egallanadigan zaruriy kasbiy kompetensiyalar
Majburiy fanlar				
1.	Falsafa	302 Fal 1 2	1	Dunyoqarash bilan bog‘liq falsafiy bilimlarga ega bo‘lish, mustaqil tahlil qila olish, kasbiy faoliyatida ularni hisobga olish; komil inson obrazini shakllantirishda milliy g‘oya va milliy mafkuraning rolini bilish.
2.	O‘zbekistonning eng yangi tarixi	302 O‘zEYT 1 2	1	Vatan tarixini bilish, milliy va umuminsoniy qadriyatlar bo‘yicha o‘z nuqtai nazarini bayon etish hamda ilmiy asoslay olish, milliy g‘oya asosida faol hayotiy o‘rinni egallash.
3.	O‘zbek folklori	302 O‘zFolk 1 6	1	Milliy qadriyatlar xazinasida xalq og‘zaki ijodning o‘rnini, uning muhim xususiyatlari, folklor asarlarining ijro an’analaridan voqif bo‘lish; janrlararo munosabat mezonlarini farqlash.
4.	Tilshunoslikka kirish	302 TilNaz 1 5	1	Tilshunoslik tarixi, nazariya va metodlari, sohadagi turli maktablar, olimlarning konsepsiya va ilmiy yondashuvlarini bilish; o‘zbek tilshunosligi, umumiy tilshunoslikka oid bilimlarni egallash, til fanlarining dolzarb masalalarini ilg‘ay olish, ilmiy faoliyatda qo‘llay bilish.
5.	Xorijiy til (ingliz tili)	302 XorijT 1 10	1	Xorijiy tillardan birida kasbiy faoliyatiga oid hujjatlar va ishlar mohiyatini tushunish, tabiiy ilmiy fanlar bo‘yicha kasbiy faoliyati doirasida zaruriy bilimlarga ega bo‘lish hamda ulardan zamonaviy ilmiy asosda hayotda va o‘z kasb faoliyatida foydalana bilish.
6.	Adabiyotshunoslik asoslari	302 AdabNaz 1 5	1	Adabiyotning o‘ziga xos xususiyatlari, badiiy obraz, badiiy tasvir vositalari, adabiy tur va janrlarni; adabiyotshunoslik ilmi va adabiy jarayondagi nazariy masalalarni;

				badiiy asarning shakl va mazmuni, she'riy tizimga oid nazariyalarni puxta o'zlashtirish.
7.	O'zbek dialektologiyasi	302 O'zDial 1 6	1	O'zbek shevashunosligi tushunchalari, o'zbek tili qipchoq, qarluq, o'g'uz lahjalarining fonetik, leksik va grammatik, transkripsiya xususiyatlarini, shevalarni tasniflash tamoyillari hamda usullarini bilish.
8.	Hozirgi o'zbek adabiy tili	302 HO'AT 1,2 8	1-2	Hozirgi o'zbek adabiy tili sathlari va ularning birliklarini farqlash, hozirgi o'zbek adabiy tilidagi lisoniy birliklar, munosabatlar hamda ular turlarining ilmiy asoslarini bilish.
9.	Folklorshunoslikka kirish	302 FolkKir 1 6	1	Folklorshunoslikning nazariy masalalari bo'yicha chuqurroq o'rganish, shuningdek, o'zbek folklorshunosligida yetakchi bo'lgan ilmiy yo'nalishlarni dunyo folklorshunosligi bilan qiyosiy o'rganishdan iborat.
10.	Jahon folklori va adabiyoti	302 JahFolAd 2 6	2	Jahon adabiyoti tarixining nazariy muammolari, namoyandalari, taraqqiyot tamoyillari, dunyo badiiy tafakkuri durdonalari va ularning tadrijiy rivojidan xabardor bo'lish.
11.	O'zbek adabiyoti tarixi	302 O'zAdTar 2,3 16	2-3	O'zbek adabiyoti tarixining shakllanish va taraqqiyot bosqichlari, unga yondashuvlar, adabiyot tarixini o'rganishning metodologik asoslari va uni davrlashtirish tamoyillarini bilish; milliy uyg'onish adabiyotida qadimchilar va jadid adabiyoti vakillarining mushtarak hamda farqli xususiyatlari anglash.
12.	O'zbek tili tarixi	302 O'zTilT 2,3 9	2-3	O'zbek tili tarixi, uni davrlashtirish, qadimgi turkiy tilning fonetik, leksik, morfologik va sintaktik xususiyatlari, qadimgi davrlardan XX asr boshlarigacha yaratilgan badiiy, tarixiy, ilmiy, leksikografik asarlar tiliga xos xususiyatlar, o'zbek adabiy tilining taraqqiyot bosqichlari, adabiy til rivojiga ijtimoiy-tarixiy voqealarning ta'siri masalasi, adabiy til uslublari xususidagi bilimlarni o'zlashtirish.
13.	O'zbek shevalari matnlarining lingvistik tahlili	302 O'ShMLT 2 6	2	Sheva vakillari nutqidan yozib olingan materiallarni leksik, morfologik tahlil qilish orqali o'zbek shevalari haqidagi nazariy qarashlarga ega bo'lish, o'ziga xos jihatlarini farqlay olish ko'nikmasiga ega bo'lish.
14.	Davlat tilida ish yuritish	302 DTIY 3 4	3	Hujjatchilik tarixi, xususan, sharq hujjatchiligi, hujjat turlari va ish yuritish asoslari, hujjat tili va uslublari haqidagi tasavvurga ega bo'lish; davlat tilida yoziladigan har qanday huquqiy-meyoriy hujjatlarni shakllantirish va tahrir qilish ko'nikmalariga ega bo'lish.
15.	O'zbek tilini o'qitish metodikasi	302 O'TO'M 3 4	3	Ona tilidan zamonaviy dasturlar va darsdan tashqari mashg'ulotlar mazmuni, ta'limga doir meyoriy hujjatlar bilish; mashg'ulotlarda mavzuni o'quvchilar yosh xususiyatidan kelib chiqib o'tish usullari borasida zamonaviy bilimlar, pedagogik mahorat va axborot texnologiyalaridan unumli foydalanish ko'nikmalariga ega bo'lish.
16.	O'zbek adabiyotini o'qitish metodikasi	302 O'AO'M 3 4	3	O'zbek adabiyot fanidan zamonaviy dasturlar va darsdan tashqari mashg'ulotlar mazmuni, adabiy ta'limga doir meyoriy hujjatlarni bilish, o'qitishning samaradorligi va natijaviyligini ta'minlash maqsadida axborot-kommunikatsiya texnologiyalari vositalarini

				tizimli, mantiqiy ketma-ketlikda qo‘llash qobiliyatini tarkib toptirishi.
17.	Tarixiy dialektologiya	302 TarDial 3 6	3	XIX asr boshlarigacha bo‘lgan tarixiy asarlar tilidagi dialektaltal so‘zlar, ularning tasnifi, o‘sha davr tili leksikasidagi o‘ziga xosliklar, fonetik, morfologik xususiyatlar haqida tasavvur beradi.
18.	Umumiy psixologiya	302 Umpsix 3 4	3	Psixologiyaning mohiyati, ruhiy jarayonlar, psixik rivojlanish va uning o‘ziga xos xususiyatlari, yosh davrlari tasnifi, psixik taraqqiyotning turli bosqichlarida psixofiziologik holatlarning o‘rni haqidagi bilimlar bilan qurollanish.
19.	Yangi ozbek adabiyoti	303 YOA 3 4	3	20-asrning 20-yillaridan to mustaqillik davrigacha yashab ijod etgan adiblar hayoti va ijodi, yaratilgan badiiy asarlar tahlili, davr adabiy jarayoni mohiyati yoritib beriladi.
20.	Umumiy pedagogika	302 UmPed 4 4	4	Zamonaviy pedagogika fanining nazariy-tarixiy asoslari va o‘qituvchi mahoratiga doir bilimilar bilan qurollantirish, ta’lim-tarbiya jarayonini oqilona tashkil etish, milliy va jahon pedagogika fanlari taraqqiyoti bilan tanishtirish hamda pedagogik merosdan samarali foydalanish, ta’lim amaliyotida yuksak pedagogik mahorat va o‘qituvchi nutqi madaniyatini namoyon eta olish malakalarini shakllantirishi.
21.	Folklor dialektologiyasi	302 DialLek 4 5	4	Folklor namunalari matnlarida mavjud shevaga doir leksemalar tahlili amalga oshiriladi.
22.	O‘zbek mifologiyasi	302 O‘zMif 3 6	3	Turkiy miflarning paydo bo‘lishi tarxi, rivojlanish jarayoni, mifologik obrazlar tahlili, bugungi kun xalq og‘zaki ijodidagi ko‘rinishlari tahlillar asosida ko‘rsatiladi.
		Tanlov fanlari		
23.	*Jismoniy tarbiya va sport*	302 JisTar 1 5	1	Sog‘lom turmush tarzini shakllantirish, jismonan baquvvat bo‘lish uchun sport bilan shug‘ullanib borish zarurati, o‘zini jismonan takomillashtirish to‘g‘risida tasavvurga ega bo‘lish.
24.	*Yosh fiziologiyasi va gigiyenasi*	302 YFvaG 1 5	1	Sog‘lom turmush tarzi va unga amal qilish muhimligi borasida tassavvur hamda e’tiqodga, o‘zini jismoniy chiniqtirish o‘quv va ko‘nikmalariga ega bo‘lish.
25.	*Intelektual va ma’naviy tarbiya asoslari*	302 IMTA 1 4	1	Talabalarga zamonaviy axborot texnologiyalari, elektron axborot tizimlari, qidiruv tizimlari, kompyuter grafikasi, ma’lumotlar bazasini yaratish va ular ustida ishlay olish imkoniyatlari haqida batafsil ma’lumotlar beriladi.
26.	*Filologlar uchun matematika*	302 FUM 1 4	1	Umumiy o‘rta va o‘rta maxsus, kasb-hunar ta’limi bilan uzviylik hamda uzluksizlikni inobatga olgan holda bilishning matematik usullari, murakkab iqtisodiy tizimlar va jarayonlarni modellashtirish tamoyillari, informatika hamda axborot to‘plash, ularni qayta ishlash va uzatish usullarining jamiyatdagi o‘rni va ahamiyati haqida tasavvurlarni hosil qilish.
27.	*Xalq lirikasi*	302 XalqLir 1 4	1	O‘zbek xalq lirikasi, janrlar tarkibi va tasnifi, marosim lirikasi, shomon qo‘shiqlari janrlari, xalq qo‘shiqlarida ramzlar, xalq qo‘shiqlarining to‘planishi, tasnif qilinishi va nashrlari, bu borada olib borilgan tadqiqotlar mazmuni haqida ma’lumot berish.

28.	*Baxshichilik san'ati va dostonchilik maktablari*	302 BSDM 1 4	1	Xalq og'zaki badiiy ijodining yuksak professional san'at turi doston va dostonchilik bo'lib, uning paydo bo'lishi, taraqqiyoti baxshilar faoliyati bilan uzviy bog'langanligi, baxshilar va dostonchilik maktablari, doston kuylash tartibi, ustoz va shogird munosabati kabi masalalar mazkur fan doirasida o'rganiladi. Bugungi folklor janrlari genezisi va badiiyatida dostonlarning o'rni va xizmatini aniqlaydi. Zamonaviy san'at va adabiyotda epik an'analarning yangi talqinlari haqida ma'lumot berish.
29.	*Xalq dostonlari*	302 XalqD 2 4	2	Xalq dostonlari, ularning paydo bo'lishi va bugungi kungacha yetib kelish tarixi, folklorshunoslikda dostonlarning o'rganilishi, dostonlardagi turkumlilik, xalq dostonlarining sinkretik janr sifatidagi xususiyatlarini ko'rsatish.
30.	*Badiiy matnning lingvistik tahlili*	302 BMLT 2 4	2	O'zbek tilshunosligida matn, xususan, badiiy matnning semantik-sintaktik va lingvistik mexanizmlarini, o'zbek tilining mohiyati va uning yetakchi vazifalarining namoyon bo'lish qonuniyatlarini, umuman, o'zbek tilining badiiy imkoniyatlarini yanada chuqurroq ochishga imkoni beradi.
31.	*O'zbek shevalarini o'rganish metodikasi*	302 O'SHO'M 2 4	2	O'zbek shevalarini o'rganish, tadqiq va tahlil qilish malakasi shakllantiriladi.
32.	*Alisher Navoiy va xalq og'zaki ijodi*	302 ANXOI 3 4	3	Alisher Navoiyning tafakkur dahosi, o'zbek tili va adabiyoti, millat madaniyati rivojiga qo'shgan hissasi, ilmiy va ijodiy faoliyati, shoir asarlarining o'rganilish tarixi, mazmun-mohiyati, o'zbek va jahon adabiyotining keyingi rivojiga ko'rsatgan ta'siri bilan bog'liq masalalarni bilish ko'nikmalarini egallash.
33.	*Sharq tillari*	302 SHT 2 6	2	Sharq tillari, xususan arab yoki fors tili talabalarga o'rgatilish asnosida folklor matnlari, sharq tillarida yaratilgan namunalarni tadqiq qilish, xalq kitoblarida sharq tillariga oid so'zlar taxini o'rganishga imkon yaratadi.
34.	*Mahalliy toponimiya*	302 MahTop 3 4	3	Respublikamiz hududidagi toponimlarni o'rganish, tahlil qilish, tarixi va paydo bo'lish jarayonini yoritish, hozirgi kunga qadar qo'llanilish sabablarini ko'rsatish imkonini beradi.
35.	*Hozirgi adabiy jarayon va folklor*	302 HAJF 3 4	3	Adabiy jarayonda bo'layotgan o'zgarish, yangilanishlar haqida talabaga bilim va ko'nikmalar beriladi. Folklorizm, stilizatsiya jarayonlari, folklorning yozma adabiyotga ta'siri masalalari o'rganiladi.
36.	*Mustaqillik davri o'zbek adabiyoti va folklor*	302 MDO'AF 3 4	3	Istiqlol davri adabiy jarayonida bo'layotgan o'zgarish, yangilanishlar, adabiyot tarixi, folklorizm, stilizatsiya jarayonlari, folklorning yozma adabiyotga ta'siri masalalari o'rganiladi.
37.	*Folklor matnshunosligi*	302 FolkM 3 4	3	Adabiy manbashunoslik va matnshunoslik ilmi tarixi, qo'lyozma hamda toshbosma kitoblarning tarkibiy tuzilishi, xususiyatlari, shuningdek, fan istilohlaridan xabardor bo'lish; kartotekadan foydalanish va katolog tuzish qoidalari, ilmiy tavsif tuzilishini bilishi.

38.	*O'zbek nutqi madaniyati va uslubiyati asoslari*	302 O'NMUA 3 4	3	Mazkur fanni o'qitish talabalarga o'zbek nutq madaniyati va uslubiyati asoslarini o'rgatish, nutq madaniyati va uslubiyatning ilmiy va amaliy jihatlari, nutqning lisoniy va nolisoniy, uslubiy meyor, qoidalari bilan tanishtirish; tinglovchilarning madaniy nutq, uslubiyatga oid tasavvur, bilim, ko'nikma va malakalarini oshirishni o'z ichiga oladi.
39.	*Marosim folklori*	302 MarF 4 4	4	Marosim folklori tarkibiy janrlari, xususiyatlari, genezisi, mif bilan munosabati, marosimlarnig o'tkazilish tartibi va mohiyati yoritilib, ularning o'zbek folkloridagi o'rni ko'rsatib beriladi
40.	*Bolalar folklori*	302 BFolk 4 4	4	Bolalar folklori janrlari, badiiyati, mohiyati, ijrosi haqidagi nazariy qarashlar namunalar tahlili orqari ko'rsatib o'tiladi.
41.	*O'zbek shevalarini tasnif qilish asoslari*	302 O'SHTQA 3 4	4	Hududimizda mavjud shevalarni tadqiq qilish, ularni turli xususiyatlar jihatidan tasnif qilish, shu paytgacha dialektolog olimlar tomonidan amalga oshirilgan tasniflarni o'rganish kabi masalalar o'rganiladi.
42.	*Ilmiy tadqiqot asoslari*	302 ITA 3 4	4	Fan doirasidagi asosiy masalalar ilmiy ish olib borish yuzasidan boshlang'ich bilimlarni shakllantirish, lingvistik terminlarni o'zlashtirish, adabiyotlarni o'rganish va ulardan foydalanish, havola berish tartibi, nazariy masalalarni tahlil qilinishi va yoritilishini bilishi muhim ahamiyat kasb etadi.

ToshDO'TAU o'quv va tarbiyaviy ishlar bo'yicha prorektori S.Normamatov

O'quv-metodik bo'lim boshlig'i V.Nazarov

O'zbek filologiyasi fakultet dekani B.Abdushukurov

"O'zbek adabiyoti tarixi va folklor" kafedrasi mudiri N.Jabborov

"Adabiyot nazariyasi va zamonaviy adabiy jarayon" kafedrasi mudiri B.Karimov

"O'zbek tilshunosligi" kafedrasi mudiri T.Tog'ayev

"Til nazariyasi" kafedrasi mudiri Z.Xolmanova

"Jahon adabiyoti va universal adabiyotshunoslik" kafedrasi mudiri U.Jo'raqulov